

νως καὶ τοῦ δανείου· ἐκτὸς ἐὰν ὁ λογοθέτης *Μιχαὴλ Ταταράκης* (στίχ. 12) εἶναι αὐτὸς ὁ ἐπιστάτης, προτιμήσας νὰ σημειώσῃ, διὰ λόγους γοήτρου, τὸν ἐκκλησιαστικὸν του τίτλον καὶ γράψας ἐκ παραδρομῆς βεβαιῶ ἀντὶ ὁμολογῶ.

Τὸ ἔγγραφον τοῦτο γεννᾷ καὶ πάλιν τὸ ζήτημα ὅπερ ἐπανειλημμένως ἐπραγματεύθημεν, ἄν, δηλ. ἡ ἔννοια τοῦ κοινοῦ ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου εἶχε πλήρως διαμορφωθῇ, ἐν Μήλω τοῦλάχιστον, κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην καὶ ἂν οἱ νόμιμοι αὐτοῦ ἐκπρόσωποι ἠδύναντο ἐγκύρως νὰ ὑποβάλλουν αὐτὸ εἰς ὑποχρεώσεις. Ἐξακολουθῶ ν' ἀμφιβάλλω. Διότι τὸ ἔγγραφον ἔχει διατυπωθῇ εἰς πληθυντικὸν, ἥτοι φαίνεται ὡς ἐὰν ὅλα τὰ μέλη τῆς κοινότητος δανείζωνται καὶ ὅλα ὁμοῦ ἀναλαμβάνουν ἀλληλεγγύως τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ δανείου, ἐξουσιοδοτήσαντα εἰδικῶς τὸν ἐπιστάτην ὅπως ὑπογράψῃ τὴν ὁμολογίαν. Παρὰ ταῦτα, ἀνεξαορτήτως τῶν ἄλλων ἐπιχειρημάτων, ἅτινα ἔξ αὐτοῦ τοῦ ἔγγραφου θὰ ἠδύναντο ν' ἀντιταχθοῦν, τὴν ἄποψιν ταύτην μάχεται καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Ν. ΠΑΝΤΑΖΟΠΟΥΛΟΥ, *Ὁ Ἰωάννης Γερατᾶς καὶ ἡ ὀργάνωσις τῆς Δικαιοσύνης ἐπὶ Καποδιστρίου*, Ἀθῆναι 1949, σελ. 18, ἐπικαλούμενον κείμενον τοῦ Ψηφ. ΛΓ' τῆς 18^{ης} Μαΐου 1829, ὅπερ διαλαμβάνει: *Αἱ ἀγωγαὶ διὰ πληρωμὴν χρεῶν συμφωνηθέντων ἀπὸ Κοινότητος ἐπαρχιῶν, πόλεων, κωμοπόλεων καὶ χωριῶν ἢ ἀπὸ ἀνθρώπων δι' ἀνάγκας καὶ διὰ λογαριασμὸν Κοινοτήτων, ἂν ἀποδειχθῇ, κρίνονται ἀπὸ τὰ τακτικὰ Δικαστήρια κτλ.* (Α. ΜΑΜΟΥΚΑ, *Τὰ κατὰ τὴν Ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος*, 11, Πειραιεὺς 1852, σελ. 512). Εἰς τὴν διὰ τοῦ ψηφίσματος ὁμως παρεχομένην κατὰ τῆς γνώμης μου μαρτυρίαν, θὰ ἠδύνατο ν' ἀντιταχθῇ, ὅτι τοῦτο συνετάχθη ἐν ἔτει 1829, ἥτοι εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἐν Ἑλλάδι ἡ νομικὴ ἐπιστήμη διὰ πλείστων νομικῶν ἐκ τῆς Ἑσπερίας ἐλθόντων καὶ συντακτῶν γενομένων τῶν πλείστων νομοθετημάτων εἶχεν ἀναπτυχθῇ, ὅτι δι' αὐτῶν τὰ γεγονότα τοῦ παρελθόντος ἀντεμετωπίζοντο ὑπὸ τὸ πρίσμα τῆς ἀνεπτυγμένης ταύτης ἐπιστήμης καὶ ὅτι διὰ τοῦ ψηφίσματος τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ ρυθμίζονται κατὰ τρόπον διευκολύνοντα τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδιωκομένην λύσιν. Καίτοι κατὰ τῆς μαρτυρίας τοῦ ψηφίσματος θὰ ἠδύνατο ν' ἀντιταχθῇ αὐτὸ τοῦτο τὸ κείμενόν του, ὅπερ, ὡς ἔχει διατυπωθῇ, φανερῶνει τὴν ἀμφιβολίαν τοῦ συντάκτου ὡς πρὸς τὴν πραγματικὴν νομικὴν σχέσιν τὴν δημιουργήσασαν καὶ στηρίζουσαν τὴν ἐκ τῶν δανείων εὐθύνην τῶν κοινοτήτων ὡς τοιούτων.

- 1 ἢ διὰ τῆς παρούσης κοινῆς καὶ ἐνυπογράφου ἡμῶν ὁμολο-
- 2 γίας δηλοποιοῦμεν ὅτι ἐλάβομεν διὰ χρεῖαν καὶ ἀνάγκην
- 3 τοῦ κοινοῦ μας παρὰ τοῦ εὐγενεσιτάτου κυρίου πετράκη μπάου
- 4 γρόσια τρεῖς χιλιάδες διακόσια ἐνενήντα ἥτοι: 3290
- 5 πρὸς συμφωνία τόκου μὲ ἓνα τὰ ἑκατὸ τὸν μῆνα, ὑποσχό-
- 6 μενοι νὰ τοῦ τὰ πληρώσωμεν εἰς διορία ἡμέρες τριάντα
- 7 παρελθούσης τῆς διορίας εἰ μὲν δὲν ἤθελε τοῦ τὰ εὐχαριστήσωμεν

8 νὰ τοῦ τὰ ἀποκρινόμεθα μὲ δύο τὰ ἑκατὸ τὸ μῆνα μέχ-
 9 ρι τῆς τελείας ξεπληρωμῆς του. καὶ εἰς ἔνδειξιν ἐδόθη ἡ
 10 παροῦσα ὁμολογία ἐνυπογράφως παρὰ τοῦ ἐπιστά-
 11 του(το) διὰ ἀσφάλειαν, μῆλος 1820 αὐγού(στου) 19:

2^a X. 12 ὁ λογοθέτης μιχαήλ ταταράκης βεβαιῶ

3^a X. 13 Ἰωάννης Ταταράκης βεβαιῶ —

4^a X. 14 Ἰάκωβος τὸ βεβαιῶ

Verso

5^a X. 1 ὁμολογία τοῦ κοινοῦ τῆς
 2 νήσον μήλον διὰ γρ(όσια): 3290:

24

Ὁμολογία τοῦ Κωνσταντίνου Μπάου

Χάρτης δίφυλλος
 0,220×0,160

1820, Μαρτίου 30
 Σίφνος

Ὁ Κωνσταντῖνος Μπάος δανεῖζεται παρὰ τοῦ γαμβροῦ του σινιὸς Κωνσταντάκη Μπάου 500 γρόσια, ἅτινα ὑπόσχεται νὰ τῷ ἀποδώσῃ μετὰ τοῦ δεδουλευμένου τόκου πρὸς 1°/_o κατὰ μῆνα.

Περὶ τῆς νομικῆς σημασίας τῆς ὁμολογίας βλέπε 22, τὸ αὐτὸ δὲ ἔγγραφον ἐν σχέ-
 σει πρὸς τὸν μηνιαίως ὑπολογιζόμενον, ὥς ἐν τῷ παρόντι, τόκον.

Ὁ ὀφειλέτης Κωνσταντῖνος Μπάος, ἐν στίχῳ 3 ἀποκαλεῖ τὸν δανειστὴν Κωνσταν-
 τάκην Ἰωάννου Μπάον γαμβρόν του. Ἐπὶ θυγατρὶ ὅμως ἢ ἐπ' ἀδελφῇ; Διότι ἀμ-
 φότεροι ἀποκαλοῦνται, τόσον ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ πενθεροῦ, ὅσον καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς
 τοῦ γυναικαδέλφου, γαμβροί. Τὸ ζήτημα θὰ ἠδύνατο νὰ λυθῇ μόνον, ἂν ἦτο γνωστὴ
 ἡ μεταξὺ τῶν δύο Μπάου καὶ ἐξ ἐπιγαμίας ἤδη συγγενικὴ σχέσις. Δὲν ἀποκλείεται βε-
 βαίως αἱ δύο οἰκογένειαι, ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀπωτέρου κοινοῦ προγόνου καταγόμεναι, νὰ
 ἔπαυσαν πλέον, λόγῳ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου, νὰ ἔχουν συγγενικὸν δεσμὸν πρὸς ἀλλή-
 λας καὶ ἐπομένως νὰ μὴ ὑφίστατο κεκωλυμένος γάμος ἐν προκειμένῳ· ἀλλὰ καὶ τὸ τε-
 λευταῖον δὲν ἀποκλείεται, ὥς προκύπτει ἐκ τοῦ Γ. Α. ΦΟΝ ΜΑΟΥΡΕΡ, ὁ Ἑλληνικὸς
 Λαός, 1, μετάφρασις Ε. Καραστάθη, Ἀθῆναι 1943, σελ. 324. Διότι οἱ κεκωλυμένοι μέ-
 χρις ὠρισμένου βαθμοῦ γάμοι δὲν φαίνεται ὅτι ἦσαν ἀπολύτως ἀσυνήθεις ἐπὶ Τουρ-
 κοκρατίας.

Καίτοι τὸ συμπέρασμα εἶναι λίαν παρακεκινδυνευμένον, θεωρῶ τὸν Κωνσταντάκην
 Ἰωάννου Μπάον ἐπ' ἀδελφῇ «γαμβρόν» τοῦ Κωνσταντίνου Μπάου, ὅστις ἦτο υἱὸς τοῦ